

[Vejen.]

og i Midtjylland, maatte indføres fra Udlandet, og Reskriptet var et Led i den Politik, der fra Statens Side blev drevet den Gang. Staten vilde begunstige den hjemlige Industri, og derfor fik disse Herreder denne privilegerede Stilling. Se, det er en helt anden Forklaring end den, den højtærede Handelsminister fremsatte.

Saa siger den højtærede Handelsminister, at efter det foreliggende Forslag kan der faas Vandrebrev, naar det drejer sig om rene Husffidsvarer. Jeg vil gerne spørge den højtærede Handelsminister, om man, naar Lovforslaget bliver gennemført og der kan faas Vandrebrev, saa kan kontrolere, om det er Husffidsvarer eller Fabriksvarer? Naar man ikke kan kontrolere det efter de gamle Bestemmelser, hvordan skal man saa kunne kontrolere det nu?

Jeg synes, at det mest reelle med Hensyn til dette Spørgsmaal vil være at blive ved det gamle; det vil vække Tilfredshed i store Dele af vort Land, og det vil være til Gavn for den lille Industri i de omtalte Herreder, og det vil være til Gavn ikke mindst for Forbrugerne.

Jeg tror ikke paa, at det er almindeligt, at de, der gaar omkring med disse Varer, snyder Folk. Der er et gammelt Ordsprog, der siger, at naar Tossen kommer til Marked, tjener Kræmmeren Penge. Men vi ved jo ogsaa, at vi kan være udsat for at blive snydt i en hvilken som helst Forretning. Hvis vi ikke bruger Øjnene og ser, hvad det er for Varer, vi køber, kan vi være udsat for at gøre en daarlig Handel, hvad enten vi gaar til en Groserer eller til et Stormagasin i København eller til en lille Detailbutik eller vi køber hos en omvandrende Uldkræmmer. Vi er udsat for at blive narret, hvis vi ikke passer paa.

Naar Varenes Vej fra Fabrikationssted til Forbruger er den kortest mulige, saa vil jeg ogsaa mene, at den er den for Forbrugerne mest fordelagtige. Men det er ikke det eneste. Det er ogsaa et Erhvervsspørgsmaal for en ret stor Del af Befolkningen, og derfor synes jeg ikke, at Regeringen, der jo, saa vidt man kan skønne, er meget interesseret i at fremhjelpe Erhvervene, arbejder paa Linie med sit almindelige Program, naar den modsætter sig, at denne gamle Ret opretholdes.

Jeg vil derfor endnu en Gang henstille til den højtærede Minister og det Udvalg, der faar med Sagen at gøre, at Lovforslaget ændres paa dette Punkt, og at vi beholder de gamle Bestemmelser.

Himmelstrup: Jeg vil gerne gøre en enkelt Bemærkning i Anledning af den højtærede Handelsministers Udtalelser om Andelsforeningernes næringsretlige Stilling.

Jeg bemærkede med Interesse og Glæde, at den højtærede Minister som Svar paa nogle Bemærkninger af mit Partis ærede Ordfører angaaende § 10 udtalte, at den højtærede Ministers Standpunkt med Hensyn til Andelsforeningernes næringsretlige Stilling var det, at man ikke tilsigtede at give de kooperative Virksomheder en anden næringsretlig Stilling end den, de har i Øjeblikket, og at Lovforslaget i hvert Fald ikke tilsigtede at ændre den Praksis, der var opstaaet paa dette Omraade. Men naar dette er Tilfældet, synes jeg, at § 10, 2det Punktum, maatte kunne formes paa en klarere Maade, saa at enhver Tvivl blev udelukket.

Jeg vil i den Henseende gerne henlede den højtærede Handelsministers Opmærksomhed paa et Forslag, som blev stillet af visse Medlemmer af den Kommission, som har udarbejdet Lovforslaget, idet det er min Opfattelse, at dette Forslags Formulering paa dette Punkt langt mere nøjagtigt giver det, som det altsaa er den højtærede Ministers Hensigt at opnaa. Maa jeg indskyde den Bemærkning, at med Hensyn til Brugsforeningernes Stilling mener jeg ikke, at der i Virkeligheden er nogen Forskel i Opfattelserne, Vanskeligheden kommer først frem, naar det drejer sig om de saakaldte Produktionsforeningers Stilling.

Herom hedder det i Lovforslaget:

„Det samme“ — altsaa Fritagelse for at erhverve Næringsbrev — „gælder Foreninger, der bearbejder, forædler eller sælger Medlemmernes Produkter.“ Derimod foreslog et Mindretal i Kommissionen følgende Formulering, som findes i Kommissionsbetænkningen Side 16 nedst:

„Det samme gælder Foreninger, der bearbejder, forædler eller sælger Medlemmernes Produkter; selv om Foreningen af Hensyn til sin Virksomhed undtagelsesvis eller i forholdsvis uvæsentligt Omfang gør Indkøb hos Personer, der ikke har Medlemsret i Foreningen.“

Denne Formulering falder nøjagtigt sammen med, hvad der er den nuværende Stilling paa dette Omraade; men den Formulering, der er givet i Lovforslaget, aabner Adgang til at forandre den nuværende Praksis. Det forekommer mig ogsaa, at Mindretallets Formulering har den Fordel, at den ganske falder sammen med de skatteretlige Regler, som fandtes i den kommu-